პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ლელო

საქართველოს სსრ სპორტულ საზოგადოებათა და ორგანიზაციების კავშირისა
და პროფკავშირთა საქართველოს რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

ЛЕЛО

Орган Союза спортивных обществ и организаций Грузинской ССР
и Грузинского республиканского совета профсоюзов

26
ნოემბერი
სამშაბათი,
1963 წ.
№ 238 (2338)
გამოცემის მე-20 წელი.
ფასი 2 კაპ.

ჯაკარტიდან ოქროს მედლებით

როგორც უკვე ვიუწყებოდით, ჯაკარტაში დამთავრდა განეფოს თამაშები. ახალგაზრდობის ამ დიდი სპორტული ფორუმის უკანასკნელ დღეს დიდ წარმატებას მიაღწიეს საბჭოთა მოჭიდავეებმა. თავისუფალი სტილით ჭიდაობაში 4-მა საბჭოთა სპორტსმენმა მ. შახოვმა, მ. ბეკმუზოვმა, ნ. გოგიბედაშვილმა და ი. ვიხრისტიუკმა თავიანთ წონით კატეგორიებში ოქროს მედლები მოიპოვეს. ვერცხლის მედლები წილად ხვდათ ი. ტინკოვსა და მ. ზემლიანოვს, ხოლო ბრინჯაოსი — რ. ისმაილოვს.

განეფოს თამაშების საზეიმო დახურვის ცერემონიალზე მივიდა ინდონეზიის პრეზიდენტი სუკარნო. მან მსოფლიოს 51 ქვეყნის ახალგაზრდა სპორტსმენებს მიულოცა მოპოვებული წარმატებები და განეფოს პირველი თამაშები დახურულად გამოაცხადა. ამის შემდეგ სტადიონის მინდორზე საზეიმო მწყობრით ჩაიარა თამაშებში მონაწილე ქვეყნების მედროშეთა კოლონამ და აგრეთვე 400-მა მოსწავლემ ანთებული ჩირაღდნებით. სტადიონზე შეკრებილი 100.000 კაცი მხურვალედ მიესალმებოდა ხალხთა მეგობრობისა და მშვიდობისათვის მებრძოლ ახალგაზრდა სპორტსმენებს.

XXXI ჩემპიონატი

24 ნოემბერს ლენინგრადში სტარტი აიღო საბჭოთა კავშირის **XXXI** საჭადრაკო ჩემპიონატმა. საზეიმო გახსნაზე ჩემპიონატის მთავარმა მსაჯმა გ. გოლდბერგმა განაცხადა, რომ ტურნირში პირველ ექვს ადგილზე გამოსული მოჭადრაკეები დაიშვებიან მსოფლიოს პირადი პირველობის საბჭოთა ზონალურ ტურნირში.

ჩემპიონატის მონაწილენი სატურნირო ცხრილში განაწილდნენ ასე: 1. საერთაშორისო ოსტატი ს. ფურმანი (ლენინგრადი), 2. საერთაშორისო ოსტატი ა. გიპსლისი (რიგა), 3. ოსტატი ე. გუფელდი (კიევი), 4. გროსმაისტერი რ. ხოლმოვი (სოჭი), 5. საერთაშორისო ოსტატი ა. სუეტინი (მინსკი), 6. საერთაშორისო ოსტატი ვ. ბაგიროვი (ბაქო), 7. გროსმაისტერი ვ. კორჩნოი (ლენინგრადი), 8. გროსმაისტერი ლ. პოლუგაევსკი (მოსკოვის ოლქი), 9. ოსტატი ი. ნეი (ტალინი), 10. გროსმაისტერი ე. გელერი (ოდესა), 11. გროსმაისტერი ბ. სპასკი (ლენინგრადი), 12. გროსმაისტერი მ. ტაიმანოვი (ლენინგრადი), 13. ოსტატი ა. ზახაროვი (დონის როსტოვი), 14. გროსმაისტერი ლ. შტეინი (ლვოვი), 15. ოსტატი ა. ნოვოპაშინი (დნეპროპეტროვსკი), 16. გროსმაისტერი დ. ბრონშტეინი (მოსკოვი), 17. ოსტატი ი. კლოვანი (რიგა), 18. ოსტატი ვ. ოსნოსი (ლენინგრადი), 19. გროსმაისტერი ი. ავერბახი (მოსკოვი), 20. გროსმაისტერი ი. ბონდარევსკი (ლენინგრადი).

I ტურში ხოლმოვმა დაამარცხა კლოვანი. ყაიმით დასრულდა გელერ-სპასკის, კორჩნოი-შტეინის, გიპსლის-ავერბახისა და გუფელდოსნოსის პარტიები. დანარჩენი პარტიები გადაიდო.

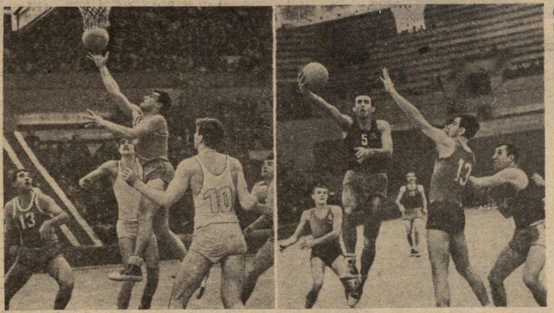

საპასუხისმგებლო შეჯიბრების წინ

ორი დღეა თბილისში მიმდინარეობს კალათბურთელთა საერთაშორისო ტურნირი, რომელშიც თბილისის „დინამოსა“ და „ბურევესტნიკის“ გარდა მონაწილეობენ ქალაქ ბუქარესტის ახალგაზრდული ნაკრები და ბერლინის საკლუბო გუნდი ტსკ-ა. ორი კალენდარული ტურის შემდეგ ლიდერობს თბილისის „დინამოს“ ოსტატთა კოლექტივი, რომელმაც პირველ დღეს დაამარცხა რუმინეთის გუნდი ანგარიშით 78:68, ხოლო მეორე დღეს — „ბურევესტნიკი“ საკმაოდ მძაფრ ბრძოლაში (58:51).

როგორც ცნობილია, დეკემბრის პირველ რიცხვებში იწყება საბჭოთა კავშირის 1964 წლის პირველობის გათამაშება კალათბურთში. ამიტომ აღნიშნულ ტურნირს გენერალური რეპეტიციის ხასიათიც აქვს. პირდაპირ უნდა ითქვას, რომ ვერც რუმინეთისა და ვერც ბერლინის გუნდი ვერ გამოდგა კარგი სპარინგპარტნიორი ჩვენი კოლექტივებისათვის.

უკვე ჩატარებულ ოთხ შეხვედრაში მხოლოდ ერთი მატჩი იყო მეტნაკლებად მწვავე და საინტერესო — „დინამოსა“ და „ბურევესტნიკის“ ორთაბრძოლა. მაგრამ მანაც მეტად არასახარბიელო შთაბეჭდილება დატოვა. მართალია, სეზონი მხოლოდ ახლა იწყება და გუნდები ჯერ კიდევ არ არიან თავიანთ საუკეთესო ფორმაში, მაგრამ ეს ჩვენი რესპუბლიკის ორ საუკეთესო გუნდს არაფრით არ ამართლებს. ბრძოლა, რომელიც ზოგჯერ უხეშ ფორმებს იღებდა, მეტად უხალისო და სანახაობრივად ნაკლებად ეფექტური იყო. ამ შეხვედრაში იგრძნობოდა მხოლოდ ერთი რამ, გამარჯვების სურვილი, მაგრამ გზები, რომლითაც კოლექტივები მიდიოდნენ ამ სურვილის მისაღწევად, არ იყო დახვეწილი და გამართლებული.

მატჩის მსვლელობაში იყო ბევრი უხეში შეცდომა (ორივე გუნდის მხრიდან), ოსტატთა თამაშისათვის მიუტევებელი დარღვევები და ყველაფერი ეს სამწუხაროა, რადგან კოლექტივები დიდი ტურნირის მიჯნაზე დგანან.

მატჩის დასაწყისი კარგს არაფერს უქადდა „დინამოს“. სტუდენტმა კალათბურთელებმა თავიდანვე ხელთ იგდეს ინიციატივა და დამაჯერებლად წაიყვანეს ანგარიში. მე-12 წუთამდე ისინი წინ იყვნენ, და აი „დინამომ“ ბოლოსდაბოლოს მოახერხა ანგარიშის გათანაბრება — 16:16, მაგრამ მცირე ხნით. „ბურევესტნიკი“ კვლავ დაწინაურდა და ეს უპირატესობა ტაიმის დასასრულამდე შეინარჩუნა — 28:24.

შეხვედრის მეორე ნახევარში ძალთა თანაფარდობა აღსდგა, ხოლო მე-8 წუთიდან „დინამო“ უკვე დაწინაურდა კიდეც. სწორედ ამ დროისათვის ამოიწურა „ბურევესტნიკის“ საბრძოლო სული და გუნდი ფაქტიურად შეურიგდა დამარცხებას. დინამოელთა თამაში განსაკუთრებით გამოაცოცხლა მოედანზე სპორტის დამსახურებული ოსტატის ა. კილაძის გამოსვლამ. „დინამო“ უდაოდ სჯობდა მოწინააღმდეგეს მატჩის დასკვნით ნაწილში და ამ უპირატესობამ მას გამარჯვება მოუტანა — 58:51.

ერთი დღით ადრე კი დინამოელებმა დაამარცხეს ქალაქ ბუქარესტის ახალგაზრდული გუნდი — 78:68. სტუმრებმა ეს შეხვედრა ძალზე მონდომებით ჩაატარეს და ამიტომ მეორე დღეს მათ ენერგია აღარ ეყოთ ბერლინის ტსკ-ას წინააღმდეგ. ყველასათვის მოულოდნელად ეს შეხვედრა მოიგეს გერმანელებმა ანგარიშით 49:37.

ორი დღის შემდეგ ტურნირს ორი მოგებით ლიდერობს თბილისის „დინამო“. თითო-თითო გამარჯვება აქვთ ბურევესტნიკელ და გერმანელ კალათბურთელებს. ბუქარესტის ახალგაზრდულ ნაკრებს ჯერ არ მოუგია შეხვედრა. ადგილების საბოლოო განაწილება მოხდება მესამე ტურის შეხვედრების შემდეგ. იგი გაიმართა გუშინ და დამთავრდა გვიან ღამით.

ნ. ახვლედიანი

• • •

სურათებზე: თბილისის „დინამოსა“ და „ბურევესტნიკის“ ოსტატ კალათბურთელთა შეხვედრის მომენტები.

ფოტო მ. ზარგარიანისა.

ფ. გეორგიუ — მსოფლიო ჩემპიონი

ვრნიაჩკა-ბანიაში (იუგოსლავია) დამთავრდა მატჩი მსოფლიო ჩემპიონის სახელზე ჭადრაკში ჭაბუკთა შორის რუმინელ ფ. გეორგიუსა და ჩეხ მ. იანატას შორის. III და IV პარტიებში, ისე როგორც I და II-ში, თამაში ყაიმით დასრულდა. ამრიგად, მატჩის ანგარიშია 2:2. მაგრამ რაკი გეორგიუმ მოუგო შეხვედრა იანატას ძირითად ტურნირში, მას მიენიჭა მსოფლიო ჩემპიონის სახელი.

ფლორიან გეორგიუ 19 წლისაა. იგი ბუქარესტის უნივერსიტეტის ფილოლოგიური ფაკულტეტის III კურსის სტუდენტია. მან საუცხოოდ იცის ფრანგული, გერმანული და ინგლისური ენები. 10 წლიდან მონაწილეობს პლოეშტის საჭადრაკო პირველობებში. 1961 წელს მან რუმინეთის ჩემპიონობა მოიპოვა. ამ წელს გეორგიუ თავისი ქვეყნის გუნდის შემადგენლობაში გვეწვია თბილისში საქართველოს მოჭადრაკეებთან ამხანაგურ მატჩში მონაწილეობისათვის. 1963 წელს ნიჭიერმა ოსტატმა მეორედ მოიპოვა რუმინეთის ჩემპიონის სახელი.

საკავშირო ღონისძიებები საქართველოში

1964 წელს, ჩვენი რესპუბლიკის სხვადასხვა ქალაქებში, უმთავრესად კი თბილისში, გაიმართება საკავშირო მნიშვნელობის შეჯიბრებები სპორტის მთელ რიგ სახეობებში. აი ისინიც ქრონოლოგიური თანმიმდევრობით:

აპრილი 24-29, უძლიერეს ხუთჭიდელთა საკავშირო შეჯიბრება — თბილისში.

მაისი 7-10, თავისუფალ ჭიდაობაში საბჭოთა კავშირის პირველობის შერჩევითი ტურნირი — ქუთაისში.

მაისი-ივნისი, აზერბაიჯანის, საქართველოსა და სომხეთის სპორტსმენთა სამატჩო შეხვედრა აკადემიურ ნიჩბოსნობაში — ფოთში.

აგვისტო 14-18, სოფლის სპორტსმენთა საკავშირო შეჯიბრება ცხენოსნობაში — თბილისში.

აგვისტო 20-23, საბჭოთა კავშირის უძლიერეს სპორტსმენთა შეჯიბრება სპორტულ ტანვარჯიშში — თბილისში.

ოქტომბერი 12-20, საბჭოთა კავშირის გუნდური პირველობა ჩოგბურთში — თბილისში.

ნოემბერი 12-15, ახალგაზრდა სპორტსმენთა საკავშირო შეჯიბრება თავისუფალ ჭიდაობაში — თბილისში.

ნოემბერი-დეკემბერი, ჭადრაკში ქალთა საკავშირო პირველობის ფინალი — თბილისში.

დეკემბერი 9-13, საბჭოთა კავშირის გუნდური პირველობა კლასიკურ ჭიდაობაში — თბილისში.

ორი საჩუქარი

ახალი წლისათვის საკავშირო გამომცემლობა „ფიზკულტურა ი სპორტ“-ი ორ მდიდრულად გაფორმებულ და ილუსტრირებულ გამოცემას ამზადებს სპორტის მოყვარულთათვის. ეს გამოცემანი რეკომენდებულია აგრეთვე საჩუქრებად საზღვარგარეთის ქვეყნებთან სპორტული დელეგაციების გაცვლის დროს და სპორტსმენებისა და საზოგადოებრივი აქტივისტების დასაჯილდოებლად.

პირველი მათგანი წარმოადგენს ბუკლეტს სათაურით „ზამთრის სპორტი სსრ კავშირში“, რომელსაც წამძღვარებული აქვს ტექსტი რუსულ და გერმანულ ენებზე. მეორეა ალბომი — „სტარტს იღებს საბჭოთა ქვეყნის ახალგაზრდობა“. მას ახლავს ტექსტი რუსულ, ინგლისურ და ფრანგულ ენებზე. გამოცემები მოგვითხრობენ ფიზკულტურისა და სპორტის მძლავრი განვითარების შესახებ ჩვენს ქვეყანაში, მათ მასობრიობაზე და წმინდა ხალხურ ხასიათზე, საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და მთავრობის დიდ მშობლიურ ზრუნვაზე ჩვენი მომავალი თაობის ჯანმრთელობისა და გაკაჟებისათვის.

ორივე გამოცემის ფასი განსაზღვრულია 2 მანეთით (თვითეულისათვის). დაკვეთები მათზე შეიძლება გაიგზავნოს შემდეგი მისამართით: მოსკოვი, ცენტრი, ტელეგრაფის შესახვევი № 8.

ბრძოლა გრძელდება

ერთდღიანი შესვენების შემდეგ ბაქოში საბჭოთა კავშირის ქალთა 1963 წლის საჭადრაკო ჩემპიონატზე VI ტურით განახლდა ბრძოლა. ამ დღეს მსაჯებმა მხოლოდ ექვს შეხვედრაში აღნიშნეს შედეგი. ოთხი პარტია არ დამთავრებულა.

ტურნირის ლიდერის ჩაიკოვსკაიას პარტია კაკაბაძესთან 28-ე სვლაზე დამთავრდა ყაიმით. ყაიმზე შეთანხმდნენ აგრეთვე შადურა-ბორისენკო და ბელავენეც-კანტოროვიჩი.

საგულისხმო გამარჯვება მოიპოვა ესტონელმა რანიკუმ მსოფლიოს ექს-ჩემპიონ ბიკოვასთან. პირველი დამარცხება განიცადა კოზლოვსკაიამ კუშნირთან. მეხუთე პარტია წააგო ივანოვამ ამჯერად ზატულოვსკაიასთან.

VI ტურის შემდეგ ა. ჩაიკოვსკაიას 5 ქულა აქვს, ხოლო ა. კუშნირსა და მ. რანიკუს — 4,5 ქულა თვითეულს.

* * *

სურათზე: ვ. ბორისენკოსა (მარცხნივ) და ფ. დმიტრიევას შეხვედრას თვალს ადევნებს ტ. ზატულოვსკაია.

ფოტო ფ. რაჯაბლისა.

კლუბი მუშაობს საზოგადოებრივ საწყისებზე

სულ რამდენიმე თვეა, რაც ცხაკაიაში საზოგადოებრივ საწყისებზე გაიხსნა საჭადრაკო კლუბი. თავისი არსებობის მცირე ხნის მანძილზე კლუბმა მრავალი ახალგაზრდა მიიზიდა სექციურ მუშაობაში. კლუბის მუშაობას წარმართავს საბჭო, რომელსაც უნარიანად ხელმძღვანელობს პირველთანრიგოსანი მოჭადრაკე ა. ჯობავა.

წამყვან მოჭადრაკეთა ჯგუფის წევრები კვირაში სამჯერ იკრიბებიან თეორიული და პრაქტიკული მეცადინეობისათვის. ვარჯიშობენ ამოცანებისა და ეტიუდების ამოხსნაში, აწყობენ ამხანაგურ შეხვედრებს. თავიანთ „საჭადრაკო კერას“ ხელს უმართავენ თვით მოჭადრაკეები. მაგალითად, მეორეთანრიგოსანმა მოჭადრაკემ ო. თვალთვაძემ დაამზადა სადემონსტრაციო დაფა.

კლუბის ხელმძღვანელობა ნაყოფიერ მუშაობას ეწევა მოსწავლეებთან, რომელთა ჯგუფებში ოთხ ათეულზე მეტი ბავშვია თავმოყრილი. აღსანიშნავია, რომ საერთო რაოდენობიდან თითქმის ნახევარს გოგონები შეადგენენ. კლუბის მესვეურებს მჭიდრო კავშირი აქვთ აგრეთვე საშუალო სკოლებში მომუშავე სექციებთან, დრო და დრო აწყობენ სხვადასხვა სახის შეჯიბრებებს, ავლენენ უძლიერესებს, ამზადებენ თანრიგოსნებს.

კლუბს აქვს „აქილევსის ქუსლიც“, რაც დიდად აფერხებს მის ნორმალურ მუშაობას. საქმე იმაშია, რომ კლუბი მოთავსებულია კულტურის რაიონულ სახლში და კონცერტისა თუ სპექტაკლების დროს (რაც იშვიათი მოვლენა როდია) კლუბისაკენ მიმავალ დერეფანს კეტავენ და ამით კლუბიც იკეტება. კულტურის სახლის ხელმძღვანელობა თავის მხრივ შეიძლება არ ტყუოდეს, მაგრამ არც ენთუზიასტების ხელის შეშლაა სწორი.

თ. ხანდერაშვილი

ცვლილებები წესებში

ისე, როგორც ტანვარჯიშული შეჯიბრების ძველ წესებში, ახლაც ტანმოვარჯიშეს უფლება ეძლევა სხვადასხვა მიზეზით შეწყვიტოს ვარჯიში, მაგრამ ახალი წესის მიხედვით ხელმეორედ ვარჯიშის გაგრძელება უნდა მოხდეს არა უგვიანეს 30 წამისა. მხოლოდ ღვირზეა დაშვებული 10-წამიანი შესვენება. ამ შემთხვევაში შემსრულებელს დააკლდება ერთი ქულა. თუ ასეთი რამ მოხდა, სავალდებულო პროგრამის შესრულებისას, მაშინ ტანმოვარჯიშეს დააკლდება მხოლოდ შეუსრულებელი ილეთის „ფასი“. იგივე მოხდება, თუ მან კომბინაციაში რაიმე ახალი მოძრაობა დაუმატა.

ამავე პარაგრაფში შეტანილია სიახლე. ტანმოვარჯიშეს, რომელიც შეასრულებს თავისუფალ ვარჯიშს, მაგრამ მას დასაზღვევად მწვრთნელი ან მონაწილე ასპარეზზე გაყვება, დააკლდება 0,5 ქულა.

ვარჯიშის შესრულების შეცდომათა კლასიფიკაცია ამჟამად ასეთია: შეცდომები დაყოფილია ოთხ კატეგორიად — წვრილმანი, საშუალო, უხეში და შეუსრულებლობა. უპირველესად, მოცემულია საერთო შეცდომები, შემდეგ კი ცალკეული სახეობის მიხედვით — ტიპიური. შეცდომათა ასეთ დაყოფას მსაჯობაში შეაქვს კონკრეტულობა.

სავალდებულო კომბინაციის შესრულება ტანმოვარჯიშეს შეუძლია ნებისმიერ მხარეს, თუ იგი მას მთლიანად შეცვლის. ცალკეულ ილეთთა მხარის შეცვლა შესაძლებელია იმ შემთხვევაში, თუ ასეთი რამ პროგრამითაა დაშვებული.

სავალდებულო თავისუფალი ვარჯიში ყველა თანრიგისათვის სრულდება მუსიკალური თანხლებით, მხოლოდ ოსტატ ვაჟებს შეუძლიათ შეასრულონ ვარჯიში მუსიკის გარეშეც.

თუ ვარჯიში შესრულდა მეტად მაღალი კლასით, გამომეტყველებით, დიდი ამპლიტუდით და შემსრულებელმა დატოვა ძალიან კარგი შთაბეჭდილება, ამ შემთხვევაში შეცდომათა ჯამი შესაძლებელია შემცირდეს 0,1-0,2- ქულით.

ახალ წესებში შეტანილია საგრძნობი ცვლილებები ნებისმიერი ვარჯიშების შედგენისა და მათ მსაჯობასთან დაკავშირებით. სახელდობრ: გაზრდილია ილეთთა რაოდენობა და სიძლიერე ცალკეულ სახეობებში.

ოსტატთა ყველა ნებისმიერი კომბინაცია უნდა შეიცავდეს არანაკლებ თერთმეტ ილეთს. პირველთანრიგოსნებისათვის ეს რაოდენობა ერთითაა შემცირებული, ხოლო მეორეთანრიგოსნების კომბინაცია რვა ილეთით განისაზღვრება. იმ შემთხვევაში, როდესაც კომბინაციას რთული ილეთი აკლია, შეფასება 0,6 ქულით შემცირდება.

ახალი წესებით კარგადაა განსაზღვრული ნებისმიერი კომბინაციის კომპოზიცია. მოცემულია ყველა იმ შეცდომის კონკრეტული შეფასება, რაც კომპოზიციის მოთხოვნებიდან გამომდინარეობს. აქვეა აღნიშნული, რომ კომპოზიციის შეცდომის შეფასება ჯამში ორ ქულას არ უნდა აღემატებოდეს.

შეცვლილია ცალკეული ტანვარჯიშული სახეობებისადმი წაყენებული სპეციალური მოთხოვნები.

მაგალითად, თავისუფალ ვარჯიშში ვაჟებისათვის განსაზღვრულია დრო — 50 წამიდან 1 წუთსა და 10 წამამდე. თუ ტანმოვარჯიშეს არ ეყო ეს დრო (ან პირიქით), მაშინ მას ორ წამამდე 0,1 ქულა დააკლდება, ხუთ წამამდე — 0,2 ქულა, ცხრა წამამდე — 0,3 ქულა, ხოლო უფრო ზევით — 0,5 ქულა.

ღერძზე ტანმოვარჯიშემ თუ ძალისმიერი ან კიდევ სტატიკური ილეთი ჩართო კომბინაციაში, მას 0,5 ქულა დააკლდება, ოსტატების ნებისმიერი ვარჯიში უნდა შეიცავდეს რთულ მოძრაობებს, რომელიც მის გამბედაობასთანაა დაკავშირებული. წინააღმდეგ შემთხვევაში მას 0,5 ქულა დააკლდება. ასევე, თუ მეორეთანრიგოსანის ნებისმიერ კომბინაციაში არ იქნება აღმატრიალი, მისი შეფასებაც 0,5 ქულით შემცირდება.

ორძელზე 0,2 ქულა დააკლდება ტანმოვარიჯშეს იმ შემთხვევაში, თუ კომბინაციაში ძალისმიერი ილეთები და ნაერთები (რომლებიც მთავრდება სტატიკური მდგომარეობებით) ჭარბობს ქნევით მოძრაობებს; 0,5 ქულა, როდესაც კომბინაციაში სამზე მეტი სტატიკური მდგომარეობაა; 0,5 ქულა, როდესაც ოსტატთა ნებისმიერ ვარჯიშში არ არის ილეთი, რომელიც სრულდება ძელებს ქვევით და ძელებს ზევით ხელების გაშვებით, აგრეთვე იმ შემთხვევაში, თუ ტანმოვარჯიშემ ხელყირა არ შეასრულა.

რგოლებზე ნებისმიერი ვარჯიშის სპეციალური მოთხოვნების დარღვევისათვის ტანმოვარჯიშეს ოსტატთა თანრიგში დააკლდება 0,5 ქულა, როდესაც კომბინაციაში არ არის ჩართული ძალისმიერი ხელყირა, ან ქნევით შესრულებული ხელყირა; ასევე 0,5 ქულა დააკლდება მას, როცა არ შეასრულებს სტატიკური მდგომარეობის ძალისმიერ რთულ ილეთს.

ტაიჭზე ტანმოვარჯიშეს შეფასებაში დააკლდება: 0,5 ქულა, თუ ვარჯიში არ სრულდება ტაიჭის სამივე ნაწილზე (გამონაკლისია მეორე თანრიგი); 0,5 ქულა იმ შემთხვევაში, თუ კომბინაციაში არ სრულდება ჯდომი. ქალთა იგივე რაოდენობა დააკლდება მეორეთანრიგოსანს, თუ მან გაგვერდმოვლი არ შეასრულა.

ბჯენითი ხტომები სრულდება ტაიჭზე, რომელიც დადგმულია სიგრძეზე. ორ ცდაში შესაძლებელია შესრულდეს სხვადასხვა ხტომი. სავალდებულო ხტომის ნებისმიერ ხტომად შესრულება არ შეიძლება (გამონაკლისია ოსტატობის კანდიდატი). თუ ძველი წესების თანახმად წინასწარი უკუაქნევის შეუსრულებლობის შემთხვევაში ხტომი შეუფასებელი რჩებოდა, ამჟამად ტანმოვარჯიშეს დააკლდება მხოლოდ ორი ქულა.

ქალების თავისუფალი ვარჯიშის დრო ერთ წუთიდან წუთნახევრამდეა განსაზღვრული. ყოველი 2 წამის დაკლებისას ტანმოვარჯიშეს 0,1 ქულა დაექვითება. თუ მან მაქსიმალურ დროს 5 და მეტი წამი გადააცილა — 0,5 ქულა დააკლდება. თუ ვარჯიში არადინამიურია, მას 0,1-0,2 ქულა დააკლდება. 0,5 ქულა აკლდება ვარჯიშს იმ შემთხვევაშიც, თუ ილეთთა და ნაერთთა არასაკმარისი სხვაობაა. რთული ილეთები უნდა შესრულებულ იქნას კომბინაციის ყველა ნაწილში, წინააღმდეგ შემთხვევაში შემსრულებელს 0,5 ქულა დააკლდება.

ღვირზე ვარჯიშის დრო თავისუფალ ვარჯიშთან შედარებით განსხვავებულია. ოსტატებს შეუძლიათ შეასრულონ ნებისმიერი კომბინაცია წუთნახევრიდან ორ წუთამდე, პირველთანრიგოსნებს — არანაკლებ წუთისა, ხოლო მეორეთანრიგოსნებს — 30 წამისა. ვარჯიშის დროის გადამეტების (ან პირიქით) შემთხვევაში ტანმოვარჯიშეს ქულათა რაოდენობა ისევე დააკლდება, როგორც თავისუფალი ვარჯიშის განაყოფში იყო აღნიშნული. სპეციალური მოთხოვნები ღვირზე ვარჯიშისას იგივეა, როგორც თავისუფალ ვარჯიშში, ქულათა დაკლებაც დაახლოებით ასეთივეა.

ორძელზე ვარჯიში უნდა იყოს დინამიური, ილეთთა უმრავლესობა — ქნევითი სახისა, მაქსიმალურად ორივე ძელის გამოყენებით. აკრძალულია ისეთ ილეთთა და ნაერთთა ჩართვა, რომლებიც თავისუფალი ვარჯიშისათვისაა დამახასიათებელი, მაგალითად, ფეხშლითჯდომები, ხიდურები, მალაყით ჩამოხტომები, ჩამოთვლილ მოთხოვნათა შეუსრულებლობისათვის ტანმოვარჯიშეს დააკლდება ცალკეულ შემთხვევებში 0,1-0,2 ქულა.

ქალთა ბჯენითი ხტომები სრულდება სიგანით დადგმულ ტაიჭზე. ისევე, როგორც ვაჟებს, მათაც უფლება ეძლევათ ორივე ცდაზე სხვადასხვა ხტომი შეასრულონ.

აქვე უნდა აღვნიშნოთ, რომ გაზეთ „ლელოს“ 16 ნოემბრის ნომერში გამოქვეყნებულ საკოეფიციენტო ცხრილში პირველი სვეტის ციფრები მიეკუთვნება ვაჟებს, ხოლო მეორე სვეტისა — ქალებს.

თ. ხანებლიძე

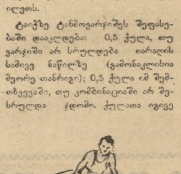

ორ ასაკში

რამდენიმე დღე მიმდინარეობდა თბილისის სკოლების პირველობა კალათბურთში საშუალო და უმცროსი ასაკის გუნდებს შორის.

საშუალო ასაკის გოგონათა გუნდებს შორის პირველ ადგილზე გამოვიდა 97-ე სკოლა, მეორეზე — მე-3 სკოლა, ხოლო მესამე ადგილი წილად ხვდათ 66-ე სკოლის კალათბურთელებს. საშუალო ასაკის ჭაბუკთა შორის პირველობა დაისაკუთრა მე-60 სკოლის გუნდმა, მეორე ადგილზეა 87-ე სკოლა, ხოლო მესამეზე — რკინიგზის პირველი საშუალო სკოლის გუნდი.

უმცროსი ასაკის გოგონათა გუნდებში მხოლოდ 7 გუნდი მონაწილეობდა. აქ პირველობა მოიპოვეს 98-ე სკოლის სპორტსმენებმა. ჭაბუკთა გუნდებს შორის შეჯიბრებაში მონაწილეობას იღებდა 21 გუნდი. დაძაბული ბრძოლის შემდეგ პირველ ადგილზე გამოვიდა 43-ე სკოლა.

ი. ხაბეიშვილი

თასი მოიპოვეს

მეორე წელია, რაც საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს თბილისის ცენტრალური სპორტული სკოლა ატარებს შეჯიბრებას ფეხბურთში სპორტის დამსახურებული ოსტატის ვ. მარღანიას სახელობის თასზე.

მიმდინარე წელს შეჯიბრების მონაწილენი დაყოფილი იყვნენ ოთხ ზონად. საჩხერის ფეხბურთელთა გუნდს პირველი შეხვედრა ჰქონდა ახმეტის ფეხბურთელთა გუნდთან. აქ მინიმალური ანგარიშით (1:0) გაიმარჯვეს საჩხერელებმა. 9 ნოემბერს ერთმანეთს შეხვდნენ გასული წლის თასის მფლობელი ხობისა და საჩხერის ფეხბურთელთა გუნდები. შეჯიბრება კვლავ საჩხერელთა გამარჯვებით (2:1) დამთავრდა.

საჩხერის ფეხბურთელთა გუნდს გადაეცა გარდამავალი თასი და პირველი ხარისხის დიპლომი.

ვ. დოლაძე

• • •

სურათზე: საჩხერის ფეხბურთელთა გუნდი, რომელმაც მოიპოვა ვ. მარღანიას სახელობის გარდამავალი თასი.

ფოტო გ. ცოტნიაშვილისა

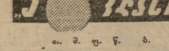

გათამაშების ცხრილი

მდგომარეობა 26 ნოემბრისათვის

	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
„დინამო" (მოსკოვი)	36	21	11	4	47—14	53
„სპარტაკი" (მოსკოვი)	37	22	7	8	61—29	51
„დინამო" (მინსკი)	38	18	12	8	47—27	48
სკა (როსტოვი)	38	20	7	11	73—40	47
„დინამო" (თბილისი)	37	17	12	8	54—40	46
„ზენიტი" (ლენინგრადი)	38	14	17	7.	45—32	45
ცსკა	38	14	17	7	39—27	45
„ნეფტიანიკი" (ბაქო)	38	18	9	11	48—44	45
„დინამო" (კიევი)	37	16	11	10	67—47	43
„ტორპედო" (მოსკოვი)	37	12	15	10	45—40	39
„შახტიორი" (დონეცკი)	38	11	14	13	29—33	36
„ტორპედო" (ქუთაისი)	37	6	20	11	22—37	32
„მოლდოვა" (კიშინიოვი)	37	8	15	14	27—43	31
„კაირატი" (ალმა-ატა)	37	10	11	16	28—47	31
„დინამო" (ლენინგრადი)	38	7	15	16	37—51	29
„კრ. სოვეტოვი" (კუიბიშევი)	37	11	6	20	45—53	28
„ლოკომოტივი" (მოსკოვი)	37	5	18	14	35—52	28
„არარატი" (ერევანი)	38	9	8	21	34—57	26
„ავანგარდი" (ხარკოვი)	38	6	13	19	25—56	25
„პახტაკორი" (ტაშკენტი)	37	4	12	21	40—79	20

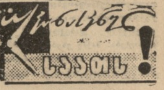

ფეხბურთის მისნებში

დასასრულს უახლოვდება სსრ კავშირის XXV ჩემპიონატი ფეხბურთში. მხოლოდ პირველი ადგილის მთავარ პრეტენდენტს — მოსკოვის „დინამოს" დარჩა ჩასატარებელი ორი მატჩი („კაირატთან" საკუთარ მინდორზე და ქუთაისში ადგილობრივ „ტორპედოსთან"). მას შემდეგ, რაც 23 ნოემბერს დინამოელებმა მოსკოვში ვერ შეძლეს გაენაღდებინათ ჩემპიონობა დონეცკის „შახტიორთან" შეხვედრაში (0:0), მათ ამ ორ მატჩში უნდა აიღონ სულ ერთი ქულა და საკითხიც საბოლოოდ გაირკვევა.

24 ნოემბერს მეტად საინტერესო მატჩი ჩატარდა კიშინიოვში ადგილობრივ „მოლდოვასა" და კიევის „დინამოს" შორის. მატჩის მოგების შემთხვევაში კიშინიოველები ინარჩუნებდნენ ადგილს „ა" კლასში; „მოლდოვამ" მთელი თავისი შესაძლებლობით ითამაშა, დაამარცხა ძლიერი მოწინააღმდეგე ანგარიშით 1:0 და უფლება მოიპოვა მომავალ წელსაც ითამაშოს უძლიერესთა ლიგაში.

ასეთივე ამოცანის წინაშე იდგა გუშინდელ მატჩში ცსკა-ს წინააღმდეგ ლენინგრადის „დინამო". ეს მატჩი შედგა მოსკოვში, მაგრამ ლენინგრადელებმა ვერ შეასრულეს ამოცანა და განიცადეს დამარცხება დიდი ანგარიშით — 0:4.

ერევნის „არარატისა" და როსტოვის არმიელთა შეხვედრა, რომელიც გუშინ ჩატარდა ერევანში, დამთავრდა როსტოველთა გამარჯვებით — 3:0.

დუბლიორთა მატჩი

გუშინ თბილისის „დინამოს" სტადიონზე გაიმართა მორიგი მატჩი სსრ კავშირის პირველობაზე ფეხბურთში თბილისის „დინამოსა" და მოსკოვის „ლოკომოტივის" დუბლიორთა გუნდებს შორის.

თბილისელთათვის ამ მატჩს დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა, ვინაიდან გამარჯვების შემთხვევაში ისინი გათამაშებაში მესამე ადგილზე გამოდიოდნენ. მათ შეთანხმებულად, მონდომებით ითამაშეს და დაამარცხეს მოწინააღმდეგე ანგარიშით 2:0. თბილისის „დინამოს" დუბლიორებმა 1963 წლის ტურნირში დაიკავეს მესამე საპრიზო ადგილი.

ორგანიზაციულ ნაკლოვანებათა აღმოფხვრისათვის

◆

გ. სიხარულიძე,

საქართველოს სსრ სპორტულ საზოგადოებათა და ორგანიზაციების კავშირის საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე.

◆

„ა" კლასის პირველი ქვეჯგუფის გუნდების შემცირებისას საჭიროა გავითვალისწინოთ 2-3 შესვენება სეზონის განმავლობაში, რათა დიდ ქალაქებში მოეწყოს ტურნირები შემჭიდროებულ ვადებში საბჭოთა და უცხოეთის გუნდების მონაწილეობით. ამგვარ შეჯიბრებებში მონაწილეობა ძალზე სასარგებლოა როგორც მოზრდილთათვის ისე ჭაბუკი ფეხბურთელებისათვისაც. ჩვენ ორჯერ მივიღეთ მწარე გაკვეთილი სწორედ იმის გამო, რომ არ გვქონდა სატურნირო გამოცდილება შემჭიდროებულ ვადებში. ორივე განვლილ მსოფლიო ჩემპიონატში ჩვენი გუნდი აგებდა იმ მოწინააღმდეგეებთან, რომლებსაც არ ჩამოუვარდებოდა საერთო ძალით. და მხოლოდ იმიტომ, რომ მას არ ჰქონდა სპეციალური სატურნირო მომზადება. შვეციისა და ჩილის გუნდებთან შეხვედრისას ჩვენი ფეხბურთელები ფიზიკურად და ფსიქოლოგიურადაც დაღლილნი იყვნენ. დაუმატეთ ამას ისიც, რომ ორჯერვე თამაში მოგვიხდა მასპინძლებთან, ეს კი დიდმნიშვნელოვანი ფაქტორია.

კალენდრის რიტმულობას სერიოზული მნიშვნელობა აქვს წლევანდელ ჩემპიონატში —„ა" კლასის პირველი ქვეჯგუფის გუნდებს თამაში უხდებოდათ ხან 3 დღის, ხან კი ორი კვირის ინტერვალით. ასეთი მერყეობა უყოვლად დაუშვებელია. იმ ქვეყნების გამოცდილება, სადაც ფეხბურთი განვითარების მაღალ დონეზე დგას (ბრაზილია, ჩეხოსლოვაკია, ინგლისი, უნგრეთი და სხვ.), გვიჩვენებს, რომ იქ საგანგებო ყურადღებას აქცევენ კალენდრის რიტმულობას და მატჩებს შორის სათანადო ინტერვალის დაცვას. მაგალითად, ინგლისელები თამაშობენ მხოლოდ შაბათობით, ბრაზილიელებს ტურებს შორის დაცული აქვთ 6-7-დღიანი ინტერვალი და როცა იგი მცირდება, მათ მიაჩნიათ, რომ თამაშობენ არანორმალურ პირობებში (ლაპარაკია ისეთ ხანგრძლივ შეჯიბრებებზე, როგორიცაა ეროვნული ჩემპიონატები).

თუ დავიცავთ საჭირო ინტერვალებს და გავაკეთებთ რამდენიმე შესვენებას სეზონის განმავლობაში, კალენდრის ხანგრძლიობა „ა" კლასის პირველ ეშელონში მიაღწევს 9 თვეს. თამაშების ნორმალურ პირობებში ჩატარების მიზნით მატჩები ადრე გაზაფხულზე და გვიან შემოდგომით უნდა დაიგეგმოს სამხრეთის სტადიონებზე. ეს გარკვეულ წინააღმდეგობას იწვევს მათს მხრივ, ვინც თითქოს არათანაბარ პირობებში ექცევა სამხრეთის გუნდებთან შედარებით, მაგრამ თუ დავითვლით რამდენი თამაში უწევთ მოსკოვისა და ლენინგრადის გუნდებს საკუთარ მინდორზე და შევადარებთ კიევის, თბილისის, ბაქოს, როსტოვისა და სხვა ქალაქების გუნდებს, ჩივილის საბაბი ექნებათ სწორედ ამ უკანასკნელებს.

სსრ კავშირის საფეხბურთო ჩემპიონატის დებულებაში მკაცრად უნდა იქნას განსაზღვრული თუ ჰაერის რა ტემპერატურისას შეიძლება მატჩების ჩატარება. თამაში დათოვლილ და მოყინულ მინდორზე, სიცივეში, საშიშროებას წარმოადგენს სპორტსმენთათვის, ხელს არ უწყობს მათი ტექნიკის ზრდას. აქ არ შეიძლება ცალკეული მონაწილეების ინტერესის დაცვა. საჭიროა მხედველობაში ვიქონიოთ ჩვენი ფეხბურთის ინტერესები მთლიანად. სეზონი უნდა გახანგრძლივდეს, ამასთან ზოგიერთ გუნდს ორიოდე თამაშის ჩატარება მოუხდება სამხრეთის სტადიონებზე.

ამრიგად, ჩვენის აზრით მიზანშეწონილია „ა" კლასის პირველ ქვეჯგუფში გვყავდეს 17 გუნდი ისე, რომ 1965 წელს მათი რაოდენობა დავიყვანოთ 16-მდე. მეორე ქვეჯგუფში ითამაშებს აგრეთვე 17 გუნდი, ხოლო „ბ" კლასში გუნდების რაოდენობა დარჩება დაახლოებით ისეთივე, როგორიც ახლაა. გუნდების გადასვლა „ბ" კლასიდან „ა" კლასში, „აგრეთვე „ა" კლასის ქვეჯგუფებს შორის, უნდა მოხდეს მხოლოდ სპორტული მაჩვენებლების მიხედვით. არსებული ლიმიტები საზიანოა, ვინაიდან ისინი წინასწარ ართმევენ გუნდებს შეჯიბრებისადმი ინტერესსა და სტიმულს. „ა" კლასის პირველი ქვეჯგუფის დაკომპლექტება უნდა ხდებოდეს მხოლოდ იმ გუნდებით და სპორტსმენებით, რომლებიც ამას იმსახურებენ თავიანთი სპორტული მაჩვენებლებით. განა ვინმეს მოუვა აზრად გამოუშვას სსრ კავშირის დიდი თეატრის სცენაზე მსახიობი მხოლოდ იმიტომ, რომ შეავსოს რაიმე აბსურდული ლიმიტი? მაშ რატომ უნდა დავუშვათ ასეთი რამ ფეხბურთში?

ყოველწლიური გადასვლა „ა" კლასის ორ ქვეჯგუფს შორის არ უნდა აღემატებოდეს 2 გუნდს, ხოლო „ა" კლასის მეორე ქვეჯგუფსა და „ბ" კლასს შორის — 3 გუნდს. გუნდების ზედმეტად დიდი რაოდენობით ცირკულაცია ჯგუფებს შორის არ არის გამართლებული. მრავალწლიანმა გამოცდილებამ ცხადყო, რომ კოლექტივების ოპტიმალური რაოდენობა ჯგუფიდან ჯგუფში გადასვლისას არ უნდა აღემატებოდეს ორს. რა აზრი აქვს მოვახვედროთ უფროს ჯგუფში გუნდი, რომელიც საამისოდ არ არის სათანადოდ მომზადებული.

საჭიროა აღინიშნოს, რომ ახალგაზრდა ფეხბურთელთა ზრდა ჩვენში ნელი ტემპებით ვითარდება. ახალგაზრდობა ხშირად ზის სათადარიგოთა სკამზე და უცდის რიგს, მაშინ, როცა ძირითად შემადგენლობაში ხშირად თამაშობენ დიდასაკოვანი ფეხბურთელები, რომლებმაც კარგა ხნის წინ დაკარგეს ნამდვილი სპორტული ფორმა. რასაკვირველია, გუნდში უნდა იყოს გამოცდილ მოთამაშეთა გარკვეული რაოდენობა, რომლებსაც დიდი სარგებელი მოაქვთ, მაგრამ გზა უნდა მიეცეს ახალგაზრდებსაც, ამ მიზნით შეიძლება ღირს კიდეც დავაწესოთ შეზღუდვები მოთამაშეთა ასაკში. მაგალითად, —„ა" კლასის მეორე ქვეჯგუფში 25 წელზე მეტი ასაკის მოთამაშეთა რაოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს 50 პროცენტს, ხოლო „ბ" კლასში ასეთივე პროცენტი უნდა დაწესდეს 22 წლის მოთამაშეთათვის.

უყოვლად გაუგებარია, თუ რატომ არ არის სსრ კავშირის ხალხთა სპარტაკიადის პროგრამაში ისეთი მასობრივი და პოპულარული სახეობა, როგორიცაა ფეხბურთი. ჩვენის აზრით, სპარტაკიადის ჩატარების წელს უნდა გათამაშდეს სპეციალური თასი მოკავშირე რესპუბლიკების, მოსკოვისა და ლენინგრადის ნაკრები გუნდებისათვის. ეს შეჯიბრება უნდა შევიდეს სპარტაკიადის პროგრამაში და შემჭიდროებულ ვადებში ჩატარდეს მის ფინალურ ნაწილში. ამგვარი ღონისძიებანი გაზრდიან ინტერესს სპარტაკიადისადმი და გარდა ამისა, მოამზადებს ჩვენს საუკეთესო მოთამაშეებს საპასუხისმგებლო საერთაშორისო ტურნირებისათვის. რესპუბლიკების ნაკრებ გუნდებს ფაქტიურად არა აქვთ რაიმე ოფიციალური შეჯიბრებები და სპარტაკიადას შეუძლია გამოასწოროს ეს ხარვეზი.

არაერთხელ იქნა აღნიშნული ის გარემოება, რომ საერთო ინტერესი სსრ კავშირის თასისადმი ოსტატთა გუნდებისათვის ბოლო ხანებში საგრძნობლად დაქვეითდა. ეს გამოწვეულია იმით, რომ გუნდების მთელი რიგი ინახავს ძალებს ჩემპიონატის გათამაშებისათვის და თასს ვეღარ უთმობს სათანადო ყურადღებას. როცა „ა" კლასის პირველ ქვეჯგუფში გუნდების რაოდენობა მოიკლებს, შესაძლებელი გახდება, უფრო რაციონალურად განაწილდეს თამაშები თასზე და გუნდებს საშუალება მიეცემათ მთელი ძალით მიიღონ მონაწილეობა მასში. ამასთან აუცილებლად უნდა დავიცვათ კენჭისყრის წესები, ე. ი. დასკვნითი თამაშები ჩატარდეს არა ერთ ქალაქში, არამედ იმ გუნდების სტადიონებზე, რომლებსაც ეს კენჭისყრით შეხვდათ.

ამასთან დაკავშირებით მინდა აღვნიშნო ისიც, რომ ჩვენი ქვეყნის პირველმა, ოლიმპიურმა და ახალგაზრდულმა ნაკრებმა გუნდებმა გამოცდილების მიღების მიზნით საჭიროა ითამაშონ არა მარტო ლუჟნიკის სტადიონზე, არამედ სხვა სტადიონებზეც, სხვადასხვა კლიმატურ პირობებში, სხვადასხვაგვარ მინდორზე. საგანგებო ყურადღებას მოითხოვს სსრ კავშირის მოზარდთა ნაკრები, რომელიც უნდა გამოიწრთოს საპასუხისმგებლო საერთაშორისო ტურნირებში, ძლიერ მოწინააღმდეგეებთან ბრძოლაში. საამისოდ ახალგაზრდა ფეხბურთელებმა უნდა ითამაშონ ძლიერ მეტოქეებთან, რათა მათი რიგებიდან აღიზარდოს სათანადო ცვლა ვეტერანებისათვის.

საჭიროა გადაჭრით აღიკვეთოს მავნე პრაქტიკა, როცა დაუმსახურებლად ისჯებიან ის კოლექტივები, რომლებმაც აღზარდეს ნაკრების მოთამაშეები. ისევე როგორც წელს, ნაკრების შეხვედრები მომავალშიც საჭიროა დაიგეგმოს ისე, რომ საკლუბო გუნდებს არ მოუწიოთ თამაშმა შესუსტებული შემადგენლობით. ზუსტად შედგენილ და დაცულ კალენდარში ჩემპიონატის მატჩები შეიძლება ჩატარდეს შაბათობით ან კვირადღეებში, ხოლო ნაკრები გუნდების მატჩები — სხვა დღეებში. ამჟამად კი კლუბებს ხშირად უხდებათ ჩემპიონატის მატჩებში გამოიყენონ ნაკრებ გუნდებში გადაღლილი მოთამაშეები.

ჩემპიონატის კალენდრის დაგეგმვისას უნდა გავაკეთოთ ისე, რომ გუნდებს მგზავრობაში არ მოუწიოს ზედიზედ 2 თამაშზე მეტმა. როგორც აღმზრდელობითი მუშაობის, ისე საწვრთნელი პროცესის ნორმალური წარმოებისათვის ხანგრძლივ მგზავრობას მხოლოდ ზიანი მოაქვს. ფეხბურთელს დრო და საშუალება უნდა ჰქონდეს საერთოგანმავითარებელი სწავლისა და საზოგადოებრივი სასარგებლო საქმიანობისათვის.

ერთხელ კიდევ უნდა ვილაპარაკოთ უხეშ თამაშზე. ისეთი მოწინავე გუნდებიც კი, როგორიც არიან „დინამო", „სპარტაკი", ცსკა (მოსკოვი), „დინამო" (კიევი) და სხვანი, ხშირად არღვევენ წესებს, რაზეც არაერთხელ მიუთითა პრესამ, ხოლო მსაჯების ლიბერალიზმი ხშირად ხელს უწყობს დაბალი კლასის ფეხბურთელებს, რომლებიც უხეში თამაშით ცდილობენ გაუმკლავდნენ უძლიერეს მოთამაშეებს.

მეცნიერების, ტექნიკისა და ხელოვნების მრავალ დარგში ამჟამად ფართოდაა დანერგილი კულტურული გაცვლა-გამოცვლა საბჭოთა კავშირისა და უცხოეთის ქვეყნების სპეციალისტებს შორის. ეს სასარგებლო საქმეა, მაგრამ ასეთი ურთიერთობანი ფეხბურთში ჯერ არ დამყარდა. ანალოგიური კონტაქტი ჩვენი ქვეყნისა და უცხოეთის მწვრთნელებსა და მსაჯებს შორის აუცილებლად უნდა შემოვიღოთ პრაქტიკაში.

ნაკლოვანებანი, რომლებიც ამუხრუჭებენ ჩვენი ფეხბურთის წინსვლას, ამჟამად ძალზე რელიეფურად ჩანს. სპეციალისტთა უმეტესობას მიაჩნია მიზანშეწონილად შესაბამისი ცვლილებები იქნას შეტანილი ოსტატთა გუნდების შეჯიბრებათა ორგანიზაციაში. საქმე ამჟამად მდგომარეობს იმაში, რომ გამოვიჩინოთ მეტი პრინციპულობა და წარვმართოთ ჩვენი ფეხბურთის განვითარება სწორი გზით.

დასასრული. დასაწყისი იხ. „ლელო" № 232.

ტელეგადაცემა ოკეანეზე გავლით

ტოკიო, 25 ნოემბერი. (საკდესი). ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა და იაპონიამ წარმატებით განახორციელეს დღეს ორი სატელევიზიო გადაცემა. ეს გადაცემები წარმოებდა კალიფორნიის შტატიდან თანამგზავრის „რილეი-1" საშუალებით, რომელიც 4 ათას მილ სიმაღლეზე იყო იაპონიასა და ამერიკის შეერთებულ შტატებს შორის.

იაპონელ სპეციალისტთა აზრით, ახლანდელი ექსპერიმენტის წარმატება იმის იმედს იძლევა, რომ დედამიწის ხელოვნური თანამგზავრები გამოიყენონ ტოკიოს 1964 წლის ოლიმპიურ ასპარეზობათა ტელეგადაცემების რეტრანსლაციისათვის.

„საუკუნის სკანდალი“

„ბრიტანეთის ცხენოსნური სპორტის ისტორიას მსგავსი სკანდალი არ ახსოვს!“ — წერდნენ ინგლისური გაზეთები. ათასნაირ სენსაციურ სათაურებს უმძლავრებდნენ ჟურნალისტები თავიანთ გაზეთებში დაბეჭდილ წერილებს. საქმე ეხებოდა ინგლისის საჯინიბოებში ყალთაბანდების საქმიანობას. ბანდას სათავეში ედგა განგსტერი ჯონ როპერი და ახალგაზრდა შვეიცარიელი თაღლითი ქალი მიშელინ ლიუჟიო, რომელიც მდიდარ მეცენატად ასაღებდა თავს და თავისუფლად შედიოდა ინგლისის საჯინიბოებში. ლიუჟიოს შპრიცის საშუალებით მწყობრიდან გამოჰყავდა ის ცხენები, რომლებიც მომავალი შეჯიბრებების ფავორიტებად ითვლებოდნენ, ამის გამო დოღების მოყვარულნი მოტყუებული რჩებოდნენ, ხოლო ტოტალიზატორების მფლობელნი და თაღლითები დიდ თანხას იჯიბავდნენ.

ამ საქმის გამოაშკარავების შემდეგ ბანდის ერთ-ერთმა წევრმა თავი მოიკლა, დანარჩენები ბრალდებულის სკამზე დასხდნენ, მაგრამ ბრალდებულთა შორის არ აღმოჩნდნენ ისინი, ვინც ამ მაქინაციებიდან დიდ ფულს იღებდნენ. ასეთია ბურჟუაზიული მართლმსაჯულების წესი, რომელიც ყოველმხრივ ცდილობს დაიცვას ფულის ტომრის ინტერესები.

АПН მოგვითხრობს

„ქარიშხლის“ ბედი

ექვსიოდე წლის წინათ ყოველი ნიუიორკელი ბიჭუნა გეტყოდათ თუ ვინ იყო „ხარიკანი“ („ქარიშხალი“) ჯექსონი. ეს გასაგებიც იყო. ჯექსონის ბრძოლას მსოფლიოს აბსოლუტურ ჩემპიონობაზე კრივში განთქმულ ფლოიდ პატერსონთან, ჟურნალისტები უწოდებდნენ „საუკუნის მატჩს“. მაშინ ჯექსონს ეჩვენებოდა, რომ იგი იდგა თავისი ბედნიერების მიჯნასთან. მას ყურში ჩაჰკიოდნენ მენაჯერებიც. მაგრამ პატერსონთან ორთაბრძოლა „ხარიკანის“ ბრწყინვალე მომავლის დასასრული იყო. პირველად თავის ცხოვრებაში იგი დამარცხდა. შემდეგ ამას მოჰყვა სამი წაგება ზედიზედ. მენაჯერები მალე გონს მოვიდნენ, რომ მათი ოქროს წყარო, რომელიც რამდენიმე წლის განმავლობაში მათ „ჰკვებავდა“, დაშრა და ამიტომ ჯექსონთან კონტრაქტი დაარღვიეს.

ნიუიორკელმა ბიჭუნებმა კარგად იციან, რომ ჯექსონის ადგილსამყოფელი 126 ქუჩის ერთ-ერთი კუთხეა, სადაც იგი ფეხსაცმლის მწმენდავად მუშაობს.

კორტინა დამპეცო სკვო-ველი

VII ოლიმპიური თამაშები გაიმართა იტალიის ქალაქ კორტინა დამპეცოში, შეჯიბრების სტარტზე თავი მოიყარა 32 ქვეყნის 923 სპორტსმენმა. ბრძოლები გრძელდებოდა 11 დღეს, საბჭოთა სპორტსმენების პირველმა გამოსვლამ არნახული ინტერესი გამოიწვია.

მოხდა ერთგვარი ცვლილება პროგრამაში, არ ჩატარებულა შეჯიბრება მოთხილამურე ვაჟებისათვის 18 კმ რბენაში. სამაგიეროდ, პროგრამაში შეტანილი იქნა რბენა 15 და 30 კილომეტრზე. პირველად გაიმართა ქალთა ესტაფეტა 3×5 კმ-ზე.

სათხილამურო რბენაში გამარჯვებისათვის ბრძოლა ძირითადად ფინეთის, საბჭოთა კავშირის, ნორვეგიისა და შვეციის სპორტსმენებს შორის მიმდინარეობდა. მოთხილამურე ვაჟებმა ამ ქვეყნებიდან თითო ოქროს მედალი მოიპოვეს (საბჭოთა სპორტსმენები უძლიერესები იყვნენ ესტაფეტაში 4×10 კმ-ზე). ქალთა შორის 10-კილომეტრიან დისტანციაზე მიუწვდომელი იყო ლ. კოზირევა. ესტაფეტა 3×5 კმ-ზე მოიგეს ფინელებმა. საბჭოთა სპორტსმენებმა დაისაკუთრეს ორი ოქროს, ორი ვერცხლისა და სამი ბრინჯაოს მედალი. ლ. კოზირევას გარდა, თამაშების ჩემპიონები გახდნენ ფ. ტერენტიევი, პ. კოლჩინი, ნ. ანიკინი და ვ. კუზინი. შედარებით სუსტად გამოვიდნენ ორჭიდელები და ტრამპლინიდან მხტომელები, სამთო მოთხილამურენი. მხოლოდ ერთმა, ე. სიდოროვამ დაისაკუთრა მესამე ადგილი სლალომში.

მოციგურეთა შეჯიბრება მოეწყო მიზურინის ტბაზე. გაუმჯობესებულ იქნა 41 ეროვნული რეკორდი. აქ ჩვენს სპორტსმენებს ხუთიდან ოთხი ოქროს მედალი ხვდათ წილად. ამ ნადავლს მიემატა კიდევ ერთი ვერცხლისა და ორი ბრინჯაოს მედალი. ჩვენი ქვეყნის წარგზავნილებმა გააუმჯობესეს მსოფლიოს ორი და სამი ოლიმპიური რეკორდი, მოაგროვეს 44 ქულა, იმდენივე, რამდენიც ყველა სხვა მოციგურავემ ერთად.

ჩემპიონები გახდნენ: ე. გრიშინი (500 და 1500 მ), ო. მიხაილოვი (10.000 მ) და ბ. შილკოვი (5.000 მ). ჰოკეისტთა ოლიმპიური ტურნირი დამთავრდა საბჭოთა სპორტსმენების გამარჯვებით. მათ ყველა შეხვედრა მოიგეს და ერთდროულად სამი საპატიო წოდება — ოლიმპიური თამაშების, მსოფლიოსა და ევროპის ჩემპიონობა მოიპოვეს.

თამაშების საერთო გუნდურ ჩათვლაში, როგორც ქულების (103), ისე მედლების (7 ოქრო, 3 ვერცხლი, 6 ბრინჯაო) რაოდენობის მხრივ საბჭოთა სპორტსმენებმა დაიკავეს პირველი ადგილი. ამრიგად, VII ზამთრის ოლიმპიადამ საფუძვლიანი ცვლილებები მოახდინა ძალთა განლაგებაში ზამთრის სახეობებში და ცხადყო, რომ დამთავრდა სკანდინაველთა ჰეგემონობა.

VIII ოლიმპიური თამაშების ცენტრმა კვლავ აშშ-ში გადაინაცვლა. 1960 წლის თებერვალში ოლიმპიადის მონაწილეებმა თავი მოიყარეს სკვო-ველში. ამჯერად ერთგვარად შემცირდა მონაწილე ქვეყნებისა (30) და სპორტსმენთა (749) რაოდენობა.

სათხილამურო რბენებში ამჯერად პირველობდნენ სკანდინაველები, კორტინა დამპეცოსთან შედარებით ჩვენმა მოთხილამურეებმა უკან დაიხიეს, მათ მხოლოდ ორი მესამე ადგილი მოიპოვეს — 30 კმ რბენასა და ესტაფეტაში 4×10 კმ-ზე. სამაგიეროდ, ქალთა ტურნირში უდაო იყო საბჭოთა სპორტსმენების უპირატესობა. 10 კილომეტრზე მათ დაისაკუთრეს ყველა ადგილები პირველიდან მეოთხის ჩათვლით და მეორე ადგილზე გამოვიდნენ ესტაფეტაში 3×5 კმ-ზე. უკეთესი მაჩვენებლები ჰქონდათ ორჭიდელებსა და ტრამპლინიდან მხტომელებს (კ. წაქაძემ IX ადგილი მოიპოვა), ხოლო ა. პრივალოვმა მესამე ადგილი დაიკავა ბიატლონში.

სენსაციური იყო გ. ტომას (გფრ) გამარჯვება თანამედროვე ორჭიდში, თეთრი ოლიმპიადების ისტორიაში პირველად მან დაამარცხა სკანდინაველები. კიდევ ერთი მძიმე ტრავმა განიცადეს სკანდინაველებმა ტრამპლინიდან ხტომაში, როცა ჰ. რეკნაგელმა (გდრ) ყველაზე მეტი ქულა მოაგროვა.

სამთო სახეობებში შეჯიბრებამ ცხადყო საფრანგეთის, აშშ-სა და გერმანიის ერთიანი გუნდების სპორტსმენთა ოსტატობის ზრდა. სამაგიეროდ, ავსტრიელთაგან აღარავინ აღმოჩნდა ტ. ზაილერის ტრადიციების გამგრძელებელი. რაც შეეხება საბჭოთა სამთო-მოთხილამურეებს, ისინი ვაჟთა ტურნირში არ მონაწილეობდნენ, ხოლო ქალები იმდენად სუსტად გამოვიდნენ, რომ არც ერთი ქულა არ მიუციათ გუნდისათვის.

ციგურებით რბენა თამაშების ისტორიაში პირველად ჩატარდა ხელოვნურ საციგურაოზე და კვლავ აშკარა იყო ჩვენი ქვეყნის წარგზავნილთა სიძლიერე. ქალებმა მოიპოვეს 3 ოქროს, 2 ვერცხლისა და 1 ბრინჯაოს მედლები. პირველ ადგილებზე გამოვიდნენ ლ. გუსევა (1000 მ) და ლ. სკობლიკოვა (1500 და 3000 მ). პირველი ადგილი მოიპოვეს ვაჟებმაც, მათ წილად ხვდათ 3 ოქროს (ე. გრიშინს — 500 და 1500 მ, ვ. კოსიჩკინს — 5000 მ), 1 ვერცხლისა და 2 ბრინჯაოს მედალი. ჰოკეისტთა ტურნირი მოიგეს ამერიკელებმა.

საერთო გუნდურ ჩათვლაში 146,5 ქულით პირველ ადგილზე ჩვენი სპორტსმენები გამოვიდნენ. მომდევნო ადგილები ქულათა თანაბარი რაოდენობით (62) გაიყვეს აშშ-სა და შვეციის გუნდებმა.

ინსბრუკის ჩირაღდნები

9 ნოემბერს მოეწყო ინსბრუკის ოლიმპიური სტადიონის სადღესასწაულო გახსნა. მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე უფრო დიდი დარბაზის (ხელოვნური ყინულით) მშენებლობა დამთავრდა. ავსტრიისა და დასავლეთ გერმანიის ჰოკეისტებმა ჩაატარეს პირველი შეხვედრა—ყინულის გამოცდა.

ოლიმპიური სტადიონის საერთო ფართობი 10.800 კვადრატული მეტრია. მისი ტრიბუნები იტევს 10 ათას მაყურებელს, 2 ათასი ადგილი დასაჯდომია ხოლო 8 ათასი ფეხზე სადგომი. სტადიონს აქვს ჰოკეის მოედანი, ორი დარბაზი ციგურებით ფიგურული სრიალისათვის და 400-მეტრიანი ბილიკი მოციგურეებისათვის. სპეციალისტები ფიქრობენ რომ ოლიმპიური თამაშების შემდეგ ეს ბილიკი მსოფლიოში ყველაზე უფრო სწრაფი იქნება.

სტადიონის მშენებლობა დაჯდა 76,5 მილიონი შილინგი. ამჟამად ავსტრიის ფინანსური ორგანოები ყოველ ღონეს ხმარობენ რათა აანაზღაურონ ეს ხარჯები, კერძოდ, სტადიონის გახსნის პატივსაცემად გამოშვებულ იქნა ოლიმპიური საფოსტო მარკების მთელი სერია. ვინაიდან მარკების შეძენის მსურველთა რიცხვი საკმაოდ დიდია, ფიქრობენ მისი ტირაჟის გაზრდას 4,5 მილიონამდე.

სამართალმა პური ჭამა!...

სექტემბერში ჰოლანდიის ქალაქ აბორ-ტრესკში შედგა მატჩი ფეხბურთში ადგილობრივ და გრა-ტრესკის გუნდებს შორის. მხოლოდ მატჩის შემდეგ გამოირკვა, რომ მასპინძელთა გუნდში თამაშობდა... 12 ფეხბურთელი. ეს „წვრილმანი“ თაღლითობა ვერ შენიშნა ვერც მსაჯმა, ვერც მოწინააღმდეგემ და ვერც მაყურებელმა და მხოლოდ მატჩის შემდეგ აღიარა იგი გუნდის თავმა. მიუხედავად ამისა, მასპინძლებმა წააგეს — 1:5. მატჩი არ გაპროტესტებულა!

რეკორდი

კოპენჰაგენში გარდაიცვალა დანიის ფეხბურთის ვეტერანი, 76 წლის სოფუს ნილსენი. 1908 წელს ინგლისში გამართულ ოლიმპიურ თამაშებზე საფრანგეთისა და დანიის გუნდებს შორის მატჩში, რომელიც ფრანგებმა 17:0 წააგეს, სოფუს ნილსენმა გაიტანა... 10 გოლი. მას შემდეგ 55 წელი გავიდა და ამ თავისებური რეკორდისათვის არავის გადაუჭარბებია, როგორც ხედავთ, ნილსენმა რეკორდი „თან წაიღო“.

რედაქტორი ი. უგულავა.

დ ღ ე ს!
„დინამოს“ სტადიონი
ფეხბურთი!
სსრ კავშირის პირველობა
„ა“ კლასის გუნდებს შორის
„დინამო“
(თბილისი)—
„ლოკომოტივი“
(მოსკოვი)
დასაწყისი 15 ს. 15 წ.

ЛЕЛО
ИНДЕКС 66448

გაზეთი გამოდის სამშაბათობით, ოთხშაბათობით, ხუთშაბათობით, შაბათობით და კვირაობით. რედაქციის მისამართი: თბილისი, ლენინის ქ. № 14.
დეპეშებისათვის—თბილისი, „ლელო“, ტელეფონები: რედაქტორის — 3-36-82. პასუხისმგებელი მდივნისა და განყოფილებების — 3-35-09.

საქ. კპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიგრაფიული კომბინატი „კომუნისტი“, თბილისი, ლენინის ქ. № 14.
უე 06120